

การพัฒนาการใช้อิเล็กทรอนิกส์เพื่อโฟโต้ในศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กวัยอนุบาล



นางสาวรัตนา ธนชนกนที

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334 - 028 - 9

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 19244836

10 ก.ค. 2545

**A DEVELOPMENT OF AN ELECTRONIC PORTFOLIO
IMPLEMENTATION IN LEARNING CENTERS
FOR PRESCHOOLERS**

MISS RATANA THANATHANON

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Early Childhood Education
Department of Elementary Education**


**Faculty of Education
Chulalongkorn University**

Academic Year 1999

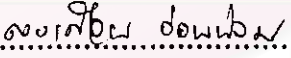
ISBN 974-334 - 028 - 9


หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาการใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กวัยอนุบาล
โดย นางสาวรัตนา ธนธนานนท์
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อุดมลักษณ์ กุณพิจิตร


คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้แนบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชา


..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงษ์สิทธิ์ สิริบริรักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. คงเคื่อน อ่อนน่วม)


..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อุดมลักษณ์ กุณพิจิตร)


..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปุณบง ดันติวงศ์)

รัตนา ชนชนานนท์ : การพัฒนาการใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้
สำหรับเด็กวัยอนุบาล (A DEVELOPMENT OF AN ELECTRONIC PORTFOLIO
IMPLEMENTATION IN LEARNING CENTERS FOR PRESCHOOLERS)

อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. อุดมศักดิ์ กฤตพิจิตร, 186 หน้า ISBN 974-334-028-9

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาอิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้
สำหรับเด็กวัยอนุบาล 2) ศึกษาปัญหาการใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้
สำหรับเด็กวัยอนุบาล ประชากรในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 ของบ้านเด็กจุฬาฯ สังกัด
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541 จำนวน 15 คน

ผลการวิจัยมีดังนี้ หลังการทดลองใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้แล้ว
อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอสามารถใช้ประเมินความสามารถตามแนวทฤษฎีปัญญานและจุดประสงค์
การเรียนรู้ของนักเรียนได้สูงกว่าร้อยละ 80

อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอที่ปรับปรุงแล้วและนำเสนอประกอบด้วยหลักการของ
อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอ วัตถุประสงค์ การศึกษาโปรแกรมจัดเก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
พอร์ทโฟลิโอ การสร้างระบบการใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอ เกณฑ์การประเมินผลการใช้
อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอ การดำเนินการพัฒนาอิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้
แบ่งออกเป็น 3 ระยะ 1) ระยะการสร้างอิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้ 2) ระยะการ
ทดลองใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้ 3) ระยะการปรับปรุงและนำเสนอการใช้
อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้

เอกสารของอิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้ คือ คู่มือการใช้อิเล็กทรอนิกส์
พอร์ทโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ 1) การใช้โปรแกรมจัดเก็บข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้ 2) วิธีบูรณาการการใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอ
กับการจัดการเรียนการสอนในศูนย์การเรียนรู้

ภาควิชาประถมศึกษา.....

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ...

ปีการศึกษา2542

ลายมือชื่อนิติศ 

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3971451727 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD : ELECTRONIC PORTFOLIO/LEARNING CENTERS/PRESCHOOLERS

RATANA THANATHANANON : A DEVELOPMENT OF AN ELECTRONIC
PORTFOLIO IMPLEMENTATION IN LEARNING CENTERS FOR
PRESCHOOLERS. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. UDOMLUCK
KULAPICHITR, Ed. D. 186 pp. ISBN 974-334-028-9

The purposes of this study were to develop the electronic portfolio implementation in learning centers for preschoolers and to study the problems of the electronic portfolio implementation in learning centers for preschoolers. The subjects used in this study were 15 preschoolers, level I of Bandek Chulalongkorn University, academic year 1998.

The results were as follow : after the electronic portfolio implementation in learning centers, the electronic portfolio could evaluate higher than 80 percent of multiple intelligence abilities and learning objectives of preschoolers.

The revised and proposed electronic portfolio consists of the electronic profile principles objectives, the study of an electronic portfolio database program, the system electronic portfolio implementation in learning centers, and the criteria of evaluating the electronic portfolio usage. The implementing procedures included the following 3 phases : 1) development of electronic portfolio in learning centers, 2) experiment of using the electronic portfolio in learning centers, 3) revision and presentation of the electronic portfolio implementation in the learning centers.

Accompanying document of electronic portfolio in learning centers was a manual consisted of 2 parts : 1) the usage of the electronic portfolio database program in learning centers, 2) the method to integrate the implementation of electronic portfolio with the learning centers instruction.

ภาควิชา ประถมศึกษา

สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย ...

ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อผู้คิด

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างสูงของ รองศาสตราจารย์ ดร. อุดมศักดิ์ กุฎพิจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ประมินทร์ กุฎพิจิตร อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านคอมพิวเตอร์ ทั้งสองท่านได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน อ่อนน่วม ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญบง ดันติวงศ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณา ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการแก้ไขและปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย ขอขอบคุณอาจารย์ และนักเรียนบ้านเด็กจุฬาฯ ขอขอบคุณ คุณภวษา แสงเพชร ที่ช่วยให้กำลังใจ และช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยดีตลอดมา ขอขอบคุณอาจารย์ฉวีรุณี วัชรเสถียร ที่ให้ความอนุเคราะห์เครื่องคอมพิวเตอร์ ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุจีพ นิมวงษ์ และอาจารย์ จุฑารัตน์ นิมวงษ์ ที่ให้กำลังใจและความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

เนื่องจากทุนในการวิจัยส่วนหนึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ โรงเรียนธรรมมาธิปไตยและคณะครูที่ให้ความช่วยเหลือ และให้ โอกาสกับผู้วิจัยในการศึกษาวิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าอันเกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณพ่อและแม่ ผู้ให้ชีวิต ให้ ทุนทรัพย์ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สถาบันนวัตกรรมการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาวรัตนา ธนชนานนท์

สารบัญ

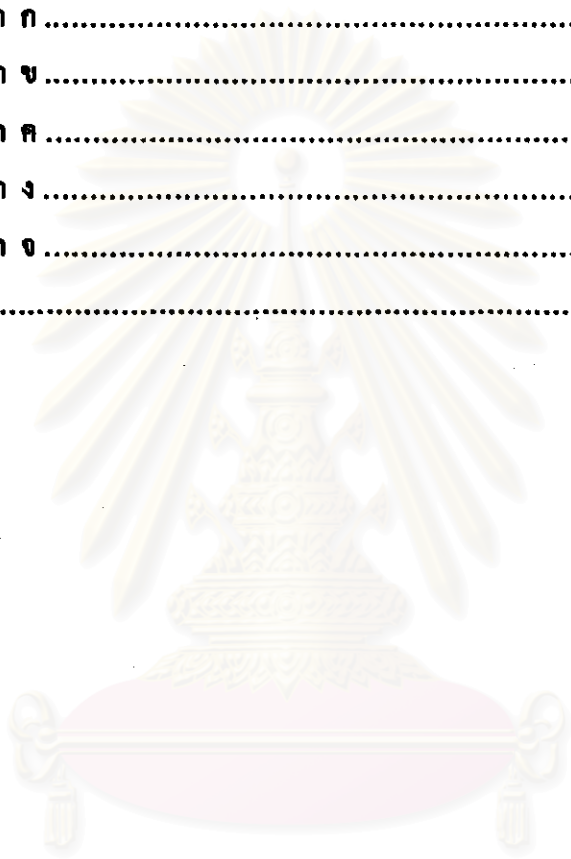
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ฉุ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	9
ขอบเขตการวิจัย.....	10
ข้อคดงเบื้องต้น.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ตอนที่ 1 การเรียนการสอนด้วยศูนย์การเรียนสำหรับเด็กอนุบาล	16
ความหมายของการจัดการเรียนการสอนด้วยศูนย์การเรียน	17
จุดประสงค์การจัดการเรียนการสอนด้วยศูนย์การเรียน	18
การสร้างศูนย์การเรียน	19
ลักษณะกิจกรรมในศูนย์การเรียนสำหรับเด็กวัยอนุบาล	20
ส่วนประกอบของศูนย์การเรียนสำหรับเด็กวัยอนุบาล	22
ประโยชน์ของการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 2 การประเมินผลตามสภาพจริง	31
การประเมินผลสภาพจริงมีความสำคัญอย่างไร	33
ลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริง	34
หลักการที่จำเป็นของการประเมินผลจากสภาพจริง	36
ตอนที่ 3 การประเมินผลพัฒนาการเด็ก	37
เทคนิควิธีการประเมินผลพัฒนาการเด็ก	40
ตอนที่ 4 แฟ้มผลงานเด็ก (Portfolio)	41
ลักษณะแฟ้มผลงานเด็ก	42
วัตถุประสงค์ของแฟ้มผลงานเด็ก	43
การจัดระบบและการเลือกผลงานในแฟ้มผลงานเด็ก	44
การวินิจฉัยการประเมินพอร์ตโฟลิโอ	48
การใช้พอร์ตโฟลิโออย่างมีประสิทธิภาพ	48
พอร์ตโฟลิโอเหมาะกับการประเมินในระดับอนุบาลหรือไม่	49
ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิเล็กทรอนิกส์พอร์ตโฟลิโอ	51
3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	54
การสร้างอิเล็กทรอนิกส์พอร์ตโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้	54
การทดลองใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ตโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้	62
การปรับปรุงและการนำเสนอการใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ตโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้ ...	71
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	72
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลของการใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ตโฟลิโอใน ศูนย์การเรียนรู้	73
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ตโฟลิโอใน ศูนย์การเรียนรู้	75
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
รายการอ้างอิง	85

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	89
ภาคผนวก ก	90
ภาคผนวก ข	92
ภาคผนวก ค	135
ภาคผนวก ง	170
ภาคผนวก จ	181
ประวัติผู้เขียน	186



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การวิเคราะห์การจัดเก็บข้อมูล	58
2 แสดงการดำเนินการ ในระยะทดลองใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ตโฟลิโอใน ศูนย์การเรียนสำหรับเด็กวัยอนุบาล	65
3 ประเด็น เกณฑ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์	74
4 การวิเคราะห์ความครอบคลุมของการประเมินความสามารถ ตามแนวทหุปัญญา	73
5 การวิเคราะห์ความครบถ้วนของการประเมินจุดประสงค์การเรียนรู้ ของกิจกรรม.....	74
6 สรุปจำนวนสาระตามแนวทหุปัญญาจำแนกตามด้านของทหุปัญญา และหน่วยการเรียน.....	182
7 จำนวนสาระตามแนวทหุปัญญาจำแนกตามด้านของทหุปัญญาและ หน่วยการเรียนของนักเรียนจำนวน 15 คน	182
8 จำนวนของผลงานของนักเรียนที่อิเล็กทรอนิกส์พอร์ตโฟลิโอสามารถประเมินได้ ตามสาระของแนวทหุปัญญาจำแนกตามด้านของทหุปัญญาและหน่วยการเรียน ของนักเรียนจำนวน 15 คน	183
9 สรุปจำนวนจุดประสงค์การเรียนรู้ของกิจกรรมจำแนกตามศูนย์การเรียนและ หน่วยการเรียน	183
10 จำนวนจุดประสงค์การเรียนรู้ของกิจกรรมจำแนกตามศูนย์การเรียนและ หน่วยการเรียนของนักเรียนจำนวน 15 คน	184
11 จำนวนของผลงานของนักเรียนที่อิเล็กทรอนิกส์พอร์ตโฟลิโอสามารถประเมินได้ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของกิจกรรมจำแนกตามศูนย์การเรียนและหน่วย การเรียนของนักเรียนจำนวน 15 คน	184

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 แสดงความสัมพันธ์ของการประเมินผลและการเรียนการสอน	3
2 โครงสร้างของการประเมินผลเด็ก	37
3 ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการประเมินผลและการจัดประสบการณ์ เด็กปฐมวัย	40
4 แสดงการสร้างอิเล็กทรอนิกส์ทอรัท โฟลิโอในศูนย์การเรียนสำหรับเด็ก วัยอนุบาล ชั้นที่ 1 การสร้างอิเล็กทรอนิกส์ทอรัท โฟลิโอ	57
5 การเชื่อมโยงไฟล์ต่าง ๆ ในโปรแกรมจัดเก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ทอรัท โฟลิโอ	60
6 แสดงการพัฒนาอิเล็กทรอนิกส์ทอรัท โฟลิโอในศูนย์การเรียนสำหรับเด็ก วัยอนุบาล ชั้นที่ 2 การทดลองใช้อิเล็กทรอนิกส์ทอรัท โฟลิโอใน ศูนย์การเรียน.....	64
7 แสดงขั้นตอนการปรับปรุงอิเล็กทรอนิกส์ทอรัท โฟลิโอในศูนย์การเรียน	73

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย